

Rolul jurisprudenței în materie de e-commerce

Dr. Horațiu Dan Dumitru,
Avocat
colaborator senior,
S.C.A. „Mușat & Asociații”

Un input necesar al instanțelor judecătorești

Suntem la distanță de mai puțin de un deceniu de când directiva privitoare la comerțul electronic a inaugurat un trend legislativ cu totul nou în statele membre ale Uniunii Europene. Încheierea actelor juridice prin intermediul mijloacelor electronice, protecția suplimentară a consumatorilor online, precum și multe alte exigențe impuse furnizorilor de servicii ale societății informaționale reprezintă elementele ce formează axul central al unor reglementări legale ce se alătură regimului juridic clasic, de drept civil și drept comercial. Timpul care s-a așezat peste noile prevederi legale a marcat, totodată, orientarea instanțelor judecătorești din numeroase state către clarificarea modului de aplicare a acestor acte normative, problematica examinată fiind deopotrivă diversă și complexă.

Rolul jurisprudenței în procesul de explicitare și, în același timp, de întregire a regulilor privind comerțul electronic nu trebuie subestimat. Pentru foarte mulți utilizatori, ca, de altfel, și pentru unii juriști, aplicarea reglementărilor din acest domeniu continuă să fie, dacă nu o necunoscută absolută, atunci, cel puțin, o zonă insuficient cercetată și înțeleasă. Bineînțeles, judecătorii au fost printre primii care s-au confruntat, la început, cu multiple dificultăți legate de noile tehnologii și de conexiunea acestora cu actele normative și, nu în ultimul rând, cu adecvarea principiilor clasice ale dreptului la impactul IT&C. În urma unei evoluții treptate, soluțiile instanțelor judecătorești au început să reflecte tot mai bine esența noilor reglementări, ghidând aplicarea practică a acestora și conferind certitudine atât raporturilor juridice create în regim online, precum și efectelor de ordin patrimonial și personal nepatrimonial pe care aceste raporturi le generează.

Abordările instanțelor germane

Așa, de exemplu, instanțele din Germania oferă o arie largă de spețe, în care teme derivate din legislația comerțului electronic au beneficiat de o analiză atentă, cu rezultate valoroase. Ne reține, în acest sens, atenția un raport al firmei de avocați Linklaters, prin care sunt evidențiate liniile jurisprudențiale ale Curții Federale germane în 2 domenii distincte: reglementarea prețurilor la produsele oferite online și informarea consumatorilor asupra garanțiilor de care beneficiază în cazul acestor produse. Tematica formase, în cursul anilor 2006 și 2007, obiectul unor pronunțări la nivelul unor tribunale regionale.

O primă orientare jurisprudențială reafirmă poziția confortabilă a retailerilor online, în sensul că aceștia nu au obligația de a informa utilizatorii (consumatorii) cu privire la taxa pe valoarea adăugată, aplicabilă unui anumit produs, pe aceeași pagină unde este plasată oferta de vânzare. Într-o asemenea împrejurare, va fi suficient ca utilizatorului să-i fie indicat locul în care este menționat TVA-ul, având asigurat, prin mijloace tehnice, accesul facil la respectivul loc. Soluția instanței supreme germane se abate, astfel, de la prevederile Legii privind Reglementarea Prețurilor, potrivit căreia comercianții au obligația de a menționa expres că prețul unei oferte de vânzare include și TVA. Sub un alt aspect, prevederile Codului civil german includ principiul conform căruia vânzătorii trebuie să-i informeze pe potențialii cumpărători, în mod expres și cel mai târziu la livrarea produselor, asupra garanțiilor de care aceștia se bucură. Curtea Federală a decis însă că, în mediul electronic, o informare specială nu se impune decât atunci când garanțiile vânzătorului diferă (în sensul că sunt mai largi) de cele impuse de lege.

Raportul în care sunt evocate soluțiile de speță nu oferă mai multe detalii în legătură cu elementele de fapt în fiecare cauză, nici cu argumentele ce au stat la

baza hotărârilor pronunțate. Ar fi fost util să pricepem ce situații au determinat nașterea litigiilor, modul în care comercianții online au înțeles să se raporteze la obligațiile care le sunt impuse de lege, apărările pe care le-au formulat, dar și rațiunile pe baza cărora judecătorii au preferat să se îndepărteze de textul strict al legii.

Situația din România

În prezent, nu dispunem de date referitoare la spețe din zona comerțului electronic, pe care instanțele române să le fi soluționat începând cu anul 2002. Pe de o parte, ar fi un semn pozitiv, de natură să indice o deplină conformare a comercianților din spațiul virtual la imperativele legale ce privesc raporturile B2C. Pe de altă parte, este posibil ca relativa tăcere a instanțelor de judecată românești să fie explicată prin reținerea consumatorilor în a se plânga împotriva unor posibile nesocotiri ale legii, care i-au lezat. Tocmai o asemenea stare de fapt este aptă să stimuleze neglijarea obligațiilor legale față de consumatori și să le imprimă o stare de pasivitate acestora din urmă.

În măsura în care realmente comunitatea comercianților online din România manifestă devieri – de mai mică ori de mai mare însemnătate – de la lege, iar utilizatorilor le lipsesc posibilitățile concrete de acțiune, va fi, poate, necesar ca o autoritate administrativă să beneficieze de competențe legale mai largi, în scopul sesizării unor astfel de minusuri.

În orice caz, credem că intervenția avizată și prudentă a judecătorilor români în acest domeniu sensibil nu trebuie să aibă ca finalitate doar impunerea unor sancțiuni ori a altor măsuri coercitive, ci și oferirea unei deschideri mai ample – utile, în egală măsură, pentru comercianți și pentru consumatori – în tot ceea ce presupune cunoașterea reglementărilor legale și interpretarea lor precisă, tocmai în vederea preîntâmpinării situațiilor litigioase.